

Latvijas lingvistikas olimpiāde 2016, otrā kārtā, 26. martā.

Atcerieties!

Nepārrakstiet uzdevumu nolikumus! Lai ietaupītu Jūsu laiku, neaprakstiet soli pa solim risinājuma gaitu tur, kur ir prasīts izklāstīt Jūsu novērojumus.

Sliktāk: "Izpētot teikumus 17. un 23. var pamanīt, ka abos izmanto priedēkli X-..."

Labāk: "Valodā N ar priedēkli X- apzīmē daudzskaitli."

Pievērsiet uzmanību detaļām! Tām mēdz būt svarīga loma. Lai veicas!

1. uzdevums (10 punkti). Doti tolaki¹ valodas darbības vārdi darāmajā un ciešamajā kārtā kopā ar to tulkojumiem latviešu valodā. Daļa formu ir izlaista.

Nr.	Darāmā kārtā	Ciešamā kārtā	Tulkojumi
1	alo	inalo	ņemt
2	daga	nidaga	sargāt
3	ehe	inehe	gribēt
4	geru	nigeru	skrāpēt
5	hunu	hinunu	dedzināt
6	luarako	niluarako	izņemt
7	oli	inoli	pirkt
8	saru	sinaru	aizņemties
9	tena	tinena	pavēlēt
10	wala	niwala	iežogot
11	?	ninahu	gatavot ēst
12	baho	?	mazgāt
13	inu	?	dzert
14	kulisi	?	mizot
15	mala	?	apcirpt
16	paho	?	stādīt (augu)
17	ruru	?	lasīt (piem. sēnes)
18	solongako	?	izliet
19	usa	?	malt

1. jautājums. Aizpildiet tukšās vietas! **(3 punkti)**

2. jautājums. Aprakstiet noteikumus, pēc kuriem veido ciešamo kārtu tolaki valodā! **(7 punkti)**

¹Tolaki valoda pieder austronēziešu valodu saimes malajiešu-polinēziešu apakšsaimei. Tajā runā aptuveni 300 000 cilvēku Sulavesi salas dienvidu daļā, Indonēzijā.

w izrunā kā latviešu v.

2. uzdevums (20 punkti). Doti skaitļi un tiem atbilstošie skaitļa vārdi radniecīgajās ziemeļu pame² un centrālpame² valodās (skaitļa vārdi doti alfabētiskā secībā):

2, 3, 5, 7, 10, 13, 14, 25

Centrālpame
kik'ai
nda lien kik'ai
nui
ranhū?
seska?ai
seska?ai kiñui
seska?ai ranhū?
tiliñūhūñ

Ziemeļu pame
gitʃ'ai
kara tenhiuñ gitʃ'ai
kara tenhiuñ nuji
kara tenhiuñ teria
karnu? tenhiuñ santa
nuji
rnu?
teriuihñ

1. jautājums. Savietojiet katru skaitli ar tam atbilstošo skaitļa vārdu! (11 punkti)

2. jautājums. Pārtulkojiet (6 punkti)

no centrālpame: (a) tilija (b) nda lien nui
no ziemeļu pame: (c) kanuje tenhiuñ giriui (d) karnuu? tenhiuñ teriuihñ

3. jautājums. Pierakstiet sekojošos skaitļus gan centrālpame, gan ziemeļu pame valodā! (3 punkti)

(e) 23

(f) 27

3. uzdevums (20 punkti). Doti teikumi latviešu valodā un to tulkojumi uara³ valodā:

1. Cilvēks atnāk.	Kabe ythorakwr.
2. Suņi atnāk.	Ngatha ethorakwr.
3. Cilvēks redz suni.	Kabef ngatha ymarwr.
4. Divas zivis redz suni.	Kofäyë ngatha ymarnth.
5. Suns redz divus cilvēkus.	Ngathaf kabe emarn.
6. Cilvēks tur zivis.	Kabef kofä efathwr.
7. Cilvēki tur suņus.	Kabeyë ngatha efathwrth.

1. jautājums. Pārtulkojiet sekojošo teikumu latviešu valodā visos iespējamos veidos! (4 punkti)

8. Ngathayë kabe emarnth.

2. jautājums. Pārtulkojiet uara valodā! (6 punkti)

9. Divi cilvēki atnāk.
10. Suņi redz cilvēku.
11. Zivs tur divus suņus.

3. jautājums. Izklāstiet savus novērojumus par uara valodu! (10 punkti)

²Ziemeļu pame un centrālpame valodas pieder otomangu valodu saimei. Tajās runā attiecīgi 5500 un 4500 cilvēku Meksikā.

ñ ≈ ņ, tʃ ≈ č, ʔ = knapi dzirdama skaņa, kas rodas, piemēram starp e un e sakot ne-e (t.s. glotālais slēdzenis), ũ = u, izrunājot caur degunu, ' nedaudz maina iepriekšējā līdzskaņa izrunu.

³Uara valoda pieder jamas valodu saimei. Tajā runā aptuveni 700 cilvēku Jaungvinejas dienvidu daļā.

ä, é ir specifiski uara valodas patskaņi, y, ng, th – specifiski uara valodas līdzskaņi.

4. uzdevums (30 punkti). Doti ungāru ⁴ vietvārdi dažādās formās un to tulkojumi latviešu valodā:

1. Abony	Aboņa	22. Magyarország	Ungārija
2. Amszterdamba	uz Amsterdamu	23. Magyarország	no Ungārijas
3. Amszterdamból	no Amsterdamas	24. Malmö	Malme
4. Bled	Bleda	25. Malmöből	no Malmes
5. Budapestre	uz Budapeštu	26. Mariborba	uz Mariboru
6. Celldömölk	Celdemekla	27. Miskolc	Miškolca
7. Debrecenbe	uz Debrecenu	28. Miskolcra	uz Miškolcu
8. Esztergomba	uz Estergomu	29. Miskolcraól	no Miškolcas
9. Gyöngyösre	uz Ģengešu	30. Nyíregyháza	Ņireģhāza
10. Gyöngyösről	no Ģengešas	31. Nyíregyházára	to uz Ņireģhāzu
11. Hajdúbeszörménybe	uz Hajdūbesermēņu	32. Ózd	Ozda
12. Hatvan	Hatvana	33. Salgótarjánba	uz Šalgatorjānu
13. Hódmezővásárhelyről	no Hodmezēvāšārhejas	34. Sopronból	no Šopronas
14. India	Indija	35. Szeged	Segeda
15. Indiába	uz Indiju	36. Szegedre	uz Segedu
16. Kaposvár	uz Kapošvāru	37. Tampere	Tampere
17. Kijevből	no Kijevas	38. Tamperébe	uz Tamperi
18. Lagos	Lagosa	39. Tatabánya	Tatabāņa
19. Lettországból	no Latvijas	40. Toronto	Toronto
20. London	Londona	41. Triesztbe	uz Triesti
21. Londonból	no Londonas	42. Veszprémből	no Vesprēmas

1. jautājums. Pārtulkojiet uz ungāru valodu: (10 punkti)

43. Šalgatorjāna	48. no Aboņas
44. uz Vesprēmu	49. uz Lagosu
45. uz Toronto	50. no Tatabāņas
46. no Hatvanas	51. no Ozdas
47. uz Celdemeklu	52. no Bledas

2. jautājums. Izklāstiet savus novērojumus par ungāru valodu! (20 punkti)

⁴Ungāru valoda pieder urāliešu valodu saimes somugru grupai. Tajā runā 13 miljoni cilvēku, kas dzīvo Ungārijā un dažās Rumānijas, Serbijas, Slovākijas un Ukrainas daļās.

Simbols ˘ virs patskaņa (piem. á) ir ungāru garumzīme; y ir ungāru mīkstinājuma zīme (piem. gy = ģ, utt.); ő izrunā aptuveni kā o vārdā 'kļockas'; ő ir garais ö.

Bleda un Maribora ir pilsētas Slovēnijā; Lagosa ir pilsēta Nigērijā; Malme ir pilsēta Zviedrijā; Tampere ir pilsēta Somijā; Trieste ir pilsēta Itālijā; Aboņa, Celdemekla, Debrecena, Estergoma, Ģengeša, Hajdūbesermēņa, Hodmezēvašārheja, Kapošvāra, Miškolca, Ņireģhāza, Ozda, Šalgatorjāna, Šoprona, Segeda, Tatabāņa and Vesprēma ir pilsētas Ungārijā.

5. uzdevums (30 punkti).

Uzdevums pagaidām nav pieejams.

Uzdevumu komplekta sastādītāji Aleksejs Peguševs, Estere Šeinkmane, Artūrs Semeņuks, Andris Kārlis Straupenieks-Brancis, Ilona Prikule, Simona Striževska un Šonita Koroļova pateicas Dmitrijam Dorožko, Annai Ivanovai, Jevgēnijam Kapituļskim, Oļegam Kurovam, Vladimiram Ļitvinskim, Annai Moskvinaī (Krievija), Darjai Orlovai un Nadeždai Žgunai par uzdevumu testēšanu un Viktoram Šolea (Lielbritānija/Rumānija) par konsultācijām 4. uzdevuma sastādīšanā.

Uzdevumu autori: Pjotrs Arkadiēvs (Krievija) (1. un 3. uzd.), Artūrs Semeņuks (2. uzd.) un Aleksejs Peguševs (4. un 5. uzd.).